

Shrnutí v českém jazyce

Tato práce se zabývá dvěma hlavními tématy: insolvenčním řízením v České republice dle insolvenčního zákona, a institutem majetkové podstaty. Také obsahuje krátké srovnání vybraných právních institutů majetkové podstaty mezi českým a německým insolvenčním zákonem. Cílem této práce je definovat a popsat insolvenční řízení a institut majetkové podstaty a zhodnotit právní úpravu insolvenčního zákona a pokusit se předpovědět budoucí směřování jeho změn.

Insolvenční řízení v České republice je součástí občanského práva procesního, a je velmi specifické vzhledem ke svému účelu, kterým je řešení úpadku dlužníka a dosažení maximálního možného uspokojení jeho věřitelů. Z tohoto důvodu musí mít insolvenční řízení své vlastní zvláštní zásady a zvláštní pravidla uzpůsobená k dosažení svého účelu, proto obsahuje insolvenční zákon i četná pravidla, která mají zabránit možnému zneužití zvláštních pravidel insolvenčního řízení k jiným než stanoveným cílům.

Tato práce se zabývá subjekty insolvenčního řízení a jejich zájmy, povinnostmi a kompetencemi v řízení a jejich vzájemnými vztahy. Nejdůležitějším subjektem je insolvenční správce, který zejména je odpovědný za vytváření, správu a konečné zpeněžení majetkové podstaty.

Tato práce popisuje jednotlivé fáze insolvenčního řízení dle insolvenčního zákona a poskytuje stručné shrnutí průběhu insolvenčního řízení od jeho zahájení až do úplného skončení, a to s důrazem na konkurs. V první části insolvenčního řízení přezkoumává insolvenční soud úpadek dlužníka, a je-li tento dán, rozhodne o způsobu jeho řešení. Insolvenční zákon zná tři hlavní typy způsobů řešení dlužníkového úpadku: konkurs, reorganizaci a oddlužení.

Institut majetkové podstaty je hlavním tématem této práce. Majetková podstata zahrnuje veškerý majetek dlužníka, všechny jeho movité i nemovité věci, finanční prostředky, pohledávky a jeho zpeněžitelná práva. Insolvenční správce vytváří soupis majetkové podstaty, který vypočítává všechny statky zahrnuté do majetkové podstaty a uvádí jejich ocenění. Obsah majetkové podstaty se v průběhu řízení mění, některý majetek, který do ní byl původně zahrnut neprávem, z ní bude odebrán, ale také může insolvenční správce objevit majetek, který do majetkové podstaty má být zahrnut a prozatím nebyl, v takovém případě je povinen podniknout nutné kroky k tomu, aby takový majetek do majetkové podstaty vtáhnul, např.

namítat neplatnost či neúčinnost právních jednání dlužníka, která snížila hodnotu majetkové podstaty, a těmito jednáními vyvedený majetek do majetkové podstaty navrátit.

Při řešení dlužníkovy úpadku konkursem je osobou oprávněnou disponovat s majetkovou podstatou namísto dlužníka insolvenční správce. Neznamená to, že by se správce stal vlastníkem majetkové podstaty, ale dlužník jako vlastník ztrácí svá oprávnění k dispozici a správě majetkové podstaty, která přejdou na insolvenčního správce. Správce je také odpovědný za zpeněžování majetkové podstaty. Insolvenční soud a věřitelé dohlížejí na činnost insolvenčního správce, aby zajistili legalitu a řádný výkon jeho povinností. Spolupráce mezi všemi subjekty, především ale mezi dlužníkem a insolvenčním správcem, je nutnou podmínkou úspěchu insolvenčního řízení a může významně ovlivnit rozsah uspokojení přihlášených věřitelů, kteří budou uspokojováni na konci insolvenčního řízení z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty. Konkurs končí poté, co byly všechny zpeněžitelné součásti majetkové podstaty zpeněženy, byly uhrazeny náklady řízení a pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň a výtěže zpeněžení byl rozdělen mezi věřitele. Pokud některé pohledávky přihlášených věřitelů nemohly být uspokojeny v plné výši, nezanikají s koncem insolvenčního řízení a věřitelé je mohou nadále uplatňovat vůči dlužníkovi. V tom spočívá zásadní rozdíl mezi konkursem a sanačními řešeními úpadku, reorganizací a oddlužením, při kterých je dlužník osvobozen od placení svých zbylých závazků.

Mým závěrem o zhodnocení insolvenčního zákona je, že se jedná o dobrý a moderní předpis. Právní úprava je plně schopna dostat svému účelu a poskytuje vyvážený přístup k zájmům jednotlivých zainteresovaných subjektů. Institut majetkové podstaty stojí v samém středu střetu těchto zájmů, ale je dobře chráněn insolvenčním zákonem proti možným protiprávním zásahům ze strany dlužníka a dokonce i insolvenčního správce. Nicméně žádný zákon nemůže být efektivní bez toho, aby adresáti normy spolupracovali a vzájemně respektovali své oprávněné zájmy, proto jsem toho názoru, že chování především dlužníka před a během insolvenčního řízení má zásadní vliv na jeho úspěch či neúspěch.